

**EVA VRCHLICKÁ (1888 - 1969)
Z OŘÍŠKU KRÁLOVNY MAB (1946)**

Vrchlická, E.: Z oříšku královny Mab, Albatros Praha, 1992,
4. vydání

VEČER TŘÍKRÁLOVÝ

Děj se odehrává v Ilýrii.

Viola – dívka, která se po odloučení se svým bratrem za něj přestrojila a takto se nechala zaměstnat u vévody Orzina.

Viola, která při ztroskotání lodi přišla o svého bratra Sebastiana, se vydala v přestrojení za Cesaria nabídnout své služby zdejšímu vévodovi Orzinovi. Brzy se stala jeho oblíbencem a Orzino ji poslal k ovdovělé hraběnce Olívii, kterou miloval. Jenže ta Orzinovo dvoření odmítla, protože ještě nepřekonala smrt svého bratra. Nakonec však Violu převlečenou za Cesaria přijala, ale odmítla Orzinovy návrhy a zamilovala se do domnělého Cesaria. Orzino byl ale neústupný a poslal poselstvo znovu, aby si hraběnkou naklonil.

Viola v převlečení přišla podruhé s prosbou, aby opětovala lásku Orzinovi. Pak se v příběhu objevil Sebastianův přítel Antonio a zachránil Cesaria, protože si myslel že to je samotný Sebastian, který se dostal do hádky s Ondřejem. Viola se tak dozvěděla, že její bratr žije. Později potkal Ondřej Sebastiana znovu a vyzval ho na souboj, protože si ho spletl (stejně jako jiní) s Cesariem. Do souboje zasáhla Olívie a pozvala Sebastiana, o němž si myslela, že je to Cesario, k sobě. Ten se do ní hned zamiloval.

Po té, co k hraběnce poslal dvakrát posly, přišel Orzino k Olívii osobně. Olívie odmítla Orzina s tím, že už má s Cesariem uzavřenou zasnubní smlouvu. Šokován byl Orzino i sama Viola, která byla vším kolem zmatena. Když vedle sebe stáli Sebastian a Cesario, všichni byli překvapeni, jak si jsou mládenci podobní. Cesario nakonec odhalil svou pravou dívčí tvář. Viola se radostně setkala s bratrem a ten našel přítele Antonia. Orzino byl ohromen a za dobré služby, které dívka vykonala výborně a s dobrým předstíráním, že je hoch, propustil Violu ze služeb a nabídl jí sňatek. Ta souhlasila, protože se do knížete zamilovala hned, jak ho poprvé spatřila, ale nemohla mu to, kvůli mužskému oblečení, které měla na sobě, dát najevo.

HAMLET

Příběh prince, který se zoufale pokoušel pomstít smrt svého zavražděného otce.

Děj se odehrává v Dánsku, na hradě Elsinoru

Hamlet - mladý princ, který se nejprve snažil pochopit divné okolnosti provázející smrt svého otce a pak očistil dánský trůn od neprávem vládnoucího vraha jeho otce, i když při tomto boji sám zahynul.

Po smrti krále Hamleta se jeho bratr Klaudius ujal dánského trůnu. Zároveň se oženil s královnou, vdovou a matkou prince Hamleta. Na veselé svatbě truchlil jen Hamlet, jenž tolik miloval svého otce. Hamletovi se zjevil duch jeho otce a z poselství se dozvěděl, že jeho otec byl Klaudiem zavražděn. Duch krále Hamleta požádal prince, aby jej pomstil. Princ Hamlet pomstu slíbil. Kvůli tomu, aby se mohl pomstít, a také proto, aby si ověřil pravdu, se začal chovat jako pomatený, jako blázen.

Hamlet se setkal se svou láskou Ofélií, dcerou královského komořího Polonia. Schůzku ale tajně zorganizoval a sledoval Klaudius, aby si ověřil, zda Hamletovo šílenství vzniklo z lásky k Ofélii - jak se říkalo mezi lidmi - či zda to není součástí nějakého Hamletova plánu proti Klaudiovi.

Když přijeli na hrad herci, Hamlet je požádal, aby zahráli hru o zavraždění krále a sám pozměnil její scénář tak, aby přesně odpovídal průběhu vraždy krále Hamleta. Klaudius se na ni nevydržel dívat a utekl. To byl pro Hamleta jasný důkaz a Klaudius věděl, že Hamlet o jeho činu ví.

Královna chtěla domluvit Hamletovi, aby zanechal ztřeštěných kousků a poslala pro něho Polonia. Hamlet sdělil královně, že Klaudius je vrah a žádal ji, aby se ho zřekla. Královna v hádce volala o pomoc. Za závěsem byl schovaný Polonius, který chtěl vyslechnout rozmluvu v představě, že půjde o vztah Hamleta k Ofélii. Hamlet v domněnku, že za závěsem je schovaný král, probodl závěs a Polonia zabil. Nad mrtvým Poloniem se královna s Hamletem usmířili a Hamlet uprchl.

Pak byl Hamlet dopaden. Král slíbil královně, že jej zachrání. Vraždu Polonia svedl na Hamletovo šílenství a poslal ho do Anglie. Hamletovým průvodcům dal však dopis anglickému králi s žádostí, aby byl v Anglii popraven. Ovšem loď s Hamletem ztroskotala a Hamlet se vrátil do Dánska. Ofélie mezitím v žalu nad ztrátou svého otce i nad ztrátou Hamleta zešílela a utonula. Její bratr Laertes se rozhodl svého otce i sestru pomstít. Král Klaudius navrhl Laertovi, aby vyzval Hamleta na sportovní souboj, ale sám aby si vzal ostrý kord a jeho špičku namočil v jedu. Kdyby Laertes náhodou Hamleta nezasáhl a Hamlet souboj vyhrál, připravil mu jako vítězi pohár vína, v němž bude jed.

Když se konal souboj, všechny přípravy proběhly podle plánu. Hamlet byl zraněn, ale pak vyrazil Laertovi jeho kord a rytířsky mu podal ten svůj. On sám si vzal ten otrávený a zranil Laerta. Při souboji se královna nevědomky napila otráveného vína a zemřela. Když to Laert viděl a když cítil, že za chvíli zemře, odhalil přede všemi pravdu. Ani Hamlet pak neváhal, Klaudia zabil a sám zemřel. Smrt jeho otce byla tedy pomstěna.

SEN NOCI SVATOJÁNSKÉ

Děj se odehrává v Aténách a v jejich okolí.

Aténský král se chystal na svatbu s královnou amazonek Hipolytou. Přišel za ním Egeus se svou dcerou Hermií a žádal krále o radu: Svoji dceru zaslíbil Demetriovi, ona však miluje Lysandra. Demetrius sice nejprve miloval Helenu, ale nakonec se zamiloval do Hermie. Od té doby byla Helena velice nešťastná. Král rozhodl ve prospěch Demetria. Hermie tedy navrhla Lysandrovi, že s ním ještě v noci uprchne a Heleně řekla, že až zde oni dva nebudou, Demetrius se k ní vrátí.

Mezitím se na jiném místě sešli athénští řemeslníci a domluvili se, že na králově svatbě zahrají divadlo. Rozdělili si role a domluvili se, že se v noci sejdou na paloučku za městem, aby zde mohli cvičit. Ovšem nevěděli, že na té samé loučce se má sejít se svojí družinou lesních víl královna Titanie, která se před chvílí pohádala se svým manželem Oberonem. Oberon chtěl svou manželku ztrestat a tak poslal skřítku Puka, svého služebníka aby našel bylinu která má tuto kouzelnou moc: Potřou-li se s ní oční víčka spící osobě, až se tato osoba probudí, zamiluje se do prvního člověka, kterého uvidí. V tu chvíli už opodál spal Lysandros s Hermií, kteří utekli, nevědouce, že je tajně sledoval Demetrius. Aby toho nebylo málo, za Demetriem se vydala Helena.

Puk se vrátil s bylinkou, Oberon s ní potřel víčka Titanii a Puk, který si část nechal, bylinu použil na Lysandra. Ten když se probudil, nespátřil Hermii, ale Helenu a tak se do ní okamžitě zamiloval. Tou dobou už řemeslníci zkoušeli divadlo na paloučku. Zastihl je tam zlomyslný Puk a přičaroval jednomu herci oslí hlavu. Ten se toulal lesem a cestou narazil na spící Titanii. Probrala se a zamilovala se do něj.

Král Oberon se rozzlobil na Puka za to, že použil bylinku na nepravého Atéňana a Puk se rozhodl vše napravit. Potřel víčka Demetriovi a tak se do Heleny zamilovali oba. Nešťastná Hermie hledala po lese Lysandra, ovšem ten ji jen odháněl a běhal za Helenou. Když už se Oberon vynadával na to, jak jeho žena milovala muže s oslí hlavou, rozhodl se dát vše do pořádku. A skutečně. Občanovi odčaroval oslí hlavu a i dva milostné páry se začaly mít rády tak, jak to bylo dřív. Příběh skončil svatbou krále a současně dvou zamilovaných párů. Ta byla doprovázena divadelním představením zmiňovaných ochotníků.

OTHELLO

Děj se odehrává v Benátkách, přístavu na Cypru.

Othello - benátský maur, vládl na Cypru

Desdemona - Othellova manželka

Cassio - Othellův pobočník

Jago - Othellův předstíraný přítel, záviděl Cassiovi jeho pobočnictví

Othello jmenoval svým pobočníkem Cassia i přes to, že o tuto funkci měl zájem Jago. No a tak Jago

začal Othella nenávidět a chtěl se mu pomstít tím, že by ho připravil o jeho hodnost. Tato myšlenka se zalíbila i Roderigovi, který také miloval Desdemonu, Othellovu manželku. Jago vymyslel plán, jak Othella poštvat proti Desdemoně: Řekne, že se Cassio potají schází s Desdemonou a když se toto dozví veřejnost, Desdemona Othella opustí, zamiluje se do Roderiga a on se stane pobočníkem místo Cassia.

Takto se domluvili Jago s Roderigem, ale Jago chtěl mít Desdemonu jen pro sebe. Proto jednou, při vhodné příležitosti opil Cassia, který pod vlivem alkoholu napadl před Othellovými očima Montana a Jago ho začal naoko bránit. Když se pak bavil s Othellem, sdělil mu, že mu je jeho žena nevěrná s Cassiem. Othello si pak začal všímat některých detailů jako třeba toho, že Cassio na sobě měl Desdemonin šátek nebo, že se Desdemona Cassia zastávala a podobně. Potom začal Othello Desdemonu s Cassiem nenávidět. Naopak o Jagovi si myslel, že je to jeho přítel a tak se s ním domluvil, že zabije Cassia a on zabije svoji ženu.

Nakonec byl však Othello převelen do Benátek a jeho místo měl obsadit Cassio. To ho rozrušilo a přímo nařkl Desdemonu z nevěry. Ta ale o ničem nevěděla. Pak se začal také ozývat Roderigo, který už byl netrpělivý. Jago se začal bát toho, aby něco nevyzradil a pro jistotu ho zavraždil. Městem se pak začala šířit zpráva o tom, že byl někdo zabit. Tato nekonkrétní informace se dostala i k Othellovi, a protože se domníval, že to Jago zabil podle plánu Cassia, uškrtl ve spánku Desdemonu. Udělal to i přes to, že ji miloval. Na lůžku ji uviděla služka Emilie, Jagova manželka, a prozradila Othellovi, že mu byla věrná až za hrob.

Když Jago zjistil, že mu jeho žena zakazila plány, rozhodl se ji taky zabít, což udělal úplně veřejně. Pak se dal na útěk, ale byl chycen Othellovou družinou a odsouzen k doživotnímu trestu. Nakonec Othello, zničen svým činem, spáchal sebevraždu.

MAKBET

Děj příběhu se odehrává ve Skotsku, v Glamisu.

Makbeth - nejprve odvážný a oddaný vojevůdce, po získání moci bezohledný král a obávaný vrah bez zábran.

Makbeth a jeho přítel Banko se vraceli z vyhrané bitvy u Forresu, když s jim zjevily tři čarodějnice a vyvěstily jim jejich osudy: Makbeth se stane thétem z Glamisu, Kawdorem a nakonec králem a Bankův syn se stane také králem. Oba si ale z věštby mnoho nedělali, teprve Makbeth začal něco tušit, když se splnily první dvě části věštby. Jeho žena mu poradila, aby zabil stávajícího skotského krále, teprve pak že se věštba naplní. Makbeth tak učinil a z vraždy byli křivě nařčeni královi sluhové.

Tak se Makbeth dostal k moci, ale stal se z něj bezohledný král zaslepený touhou po moci. Ve strachu se rozhodl zabít i Banka s jeho synem Fleancem. Synovi se podařilo před vrahy uprchnout. V nejistotě Makbeth požádal čarodějnice o další proroctví. Ty mu řekly, aby si dával pozor na skotského pána Makdufa. Makbeth se rozhodl vyvraždit celou jeho rodinu. Ovšem Makduf smrti

unikl a později vytvořil armádu, schopnou dobýt Makbethův hrad. To se nakonec uskutečnilo a samotného Makbetha zabil Makduf. Králem se stal Malkolm, jeden ze synů bývalého skotského krále.